

1. SPISY T. G. MASARYKA

* MASARYK, T. G. *Světová revoluce: Za války a ve válce 1914–1918*. J. Srovnal (ed.). Masarykovy spisy 15, Praha: Masarykův ústav AV ČR, Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2005, 640 s.

Zouhar, Jan: Nad filosofickým ohlasem Masarykovy „Světové revoluce“. *Filosofický časopis*. 2005, roč. 53, č. 6, s. 941–946.

* MASARYK, T. G. *Válka a revoluce: Články – memoranda – přednášky – rozhovory 1914–1916*. K. Pichlík (ed.), k vydání dokončili D. Hájková, R. Vašek (edd.). Masarykovy spisy 30, Praha: Masarykův ústav AV ČR, Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2005, 347 s.

-PP-. *Slovanský přehled*, 2007, roč. 93, č. 1, s. 42

Prokš, P[etr]. *Český časopis historický*, 2007, roč. 105, č. 1, s. 226.

* MASARYK, T. G. *Slovanské studie a texty z let 1889–1891*. J. Gabriel, H. Pavlincová, J. Zouhar (edd.). Masarykovy spisy 20, Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR, v. v. i., Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2007, 679 s.

* MASARYK, T. G. *Cesta demokracie II: Projevy – články – rozhovory 1921–1923*. R. Vašek, V. Fejlek (edd.). Masarykovy spisy 34, Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR, v. v. i., Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2007, 573 s.

Vašek, Richard: *ČAS*, 2009, 17, č. 85, s. 33–36.

* MASARYK, T. G. *Válka a revoluce: Články – memoranda – přednášky – rozhovory 1917*. K. Pichlík, Z. Maršálek (edd.). Masarykovy spisy 31, Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR, v. v. i., Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2008, 358 s.

Spisy TGM představují největší projekt sebraných spisů po roce 1945 u nás. Jejich koncepce se utvářela již od poloviny osmdesátých let, k zahájení ediční práce mohlo dojít až po listopadu 1989, s obnovením Ústavu TGM a vznikem Masarykova ústavu AV ČR. Ediční projekt akcentuje chronologické řazení a vedle Masarykem vydaných děl přináší dodnes rozptýlené studie, články, recenze a polemiky. Součástí Spisů jsou též české překlady článků publikovaných v jiných jazycích (v němčině, angličtině, ruštině, francouzštině). Cílem je zprostředkovat maximální počet Masarykových tištěných textů. Souborné vydání spisů je rozvrženo na 40 svazků, z nichž vyšlo již 24, z toho 5 svazků v letech 2005–2009, na tento rok jsou připraveny 3 svazky, projekt bude dokončen do roku 2015. Spisy TGM představují základní pramenný zdroj ke studiu jednoho z mála Čechů, který měl a dosud má světový ohlas.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/tgm.html>

2. EDICE KORESPONDENCE TGM

* *Korespondence T. G. Masaryk – Karel Kramář*. J. Bílek, H. Kokešová, V. Quagliatová, L. Swierczeková (edd.). Praha: Masarykův ústav AV ČR, 2005, 520 s.

<http://www.mua.cas.cz/msu/autgm/2006.html>

* *Korespondence T. G. Masaryk – slovenští veřejní činitelé [do r. 1918]*. J. Rychlík (ed.). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 192 s.

* *Korespondence T. G. Masaryk – staročeši*. H. Kokešová, V. Quagliatová (edd.). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2009, 367 s.

Ediční řada Korespondence, druhá profilová řada pracoviště, formou vědecké kritické edice zpřístupňuje archivní dokumenty, a to korespondenční soubory s významnými osobnostmi, se skupinami reprezentujícími celky českého politického, kulturního a hospodářského života a se zahraničními okruhy pisatelů. Vedle dokumentů, opatřených vysvětlivkami a bibliografickými poznámkami, publikace obsahují úvodní studie a podrobné osobní rejstříky. Celkem vyšlo 5 svazků, z nich v období 2005–2009 vyšly 3: První přináší výpověď o vztahu Masaryka a Kramáře; druhý zahrnuje korespondenci, kterou si Masaryk vyměňoval se Slovákou před r. 1918; třetí vypovídá o jeho vztahu s reprezentanty a sympatizanty Národní strany. Edice pramenů přispívají k poznání života a díla TGM a potažmo moderních dějin střední Evropy. Publikace podpořila Grantová agentura ČR, mají pozitivní hodnocení a příznivý ohlas.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/korespond.html>

3.

POLÁK, S. T. G. *Masaryk: Za ideálem a pravdou 1900–1914*. Sv. 4. Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR, 2005, 709 s.

POLÁK, S. T. G. *Masaryk: Za ideálem a pravdou 1915–1918*. Sv. 5. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., 2009, 568 s.

Dosud nejpodrobnější biografický projekt T. G. Masaryk: Za ideálem a pravdou vzniká na základě dlouhodobého obsáhlého studia literatury a pramenů. Masarykův životopis je podán čtenářsky přístupnou formou, ale bez újmy vědecké spolehlivosti (všechny svazky jsou opatřeny důkladným vědeckým aparátem). Celkem již vyšlo 5 svazků, v letech 2005–2009 pak dva díly: čtvrtý díl rekapituluje období po Hilsnerově aféře a dobu, kdy Masaryk vstoupil do aktivní politiky, která na prahu první světové války vyvrcholila jeho odchodem do zahraničí. Pátý díl sleduje Masarykovo působení během první světové války a vrcholí jeho návratem do vlasti. Biografie je určena nejen odborné, ale i laické veřejnosti, představuje čtenářsky oblíbený titul ústavu.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/ziap/ziap.html>

4.

MALÍNSKÁ, J. – BRABEC, J. – VITANOVSKÁ, N. A KOL. *Bibliografie publikovaných textů Tomáše Garrigua Masaryka a prací o jeho životě a díle (1875–1937)*

Neexistenci kvalitní, systematicky zpracované bibliografie děl T. G. Masaryka a ohlasů na jeho všestranné aktivity a dílo pocítovali jako velký nedostatek již editoři Masarykových spisů v době Československé republiky. Stejný problém řešili i jejich pokračovatelé na počátku 90. let 20. století. Díky podpoře grantu MK ČR byla v letech 2000–2004 zpracována první etapa z projektu zahrnující léta 1875–1937. Data byla uložena do tří databází (periodika, knihy, sborníky). Od roku 2004 do současnosti je databáze periodik průběžně doplňována (29.000 záznamů). V roce 2008 byly databáze periodik, knih a sborníků sloučeny do jednoho celku obsahujícího cca 32.000 záznamů. Bibliografie publikovaných textů Tomáše Garrigua Masaryka a prací o jeho životě a díle (1875–1937) vytváří velice důležitý základ pro všechny masarykovské badatele i pro editory připravující svazky Masarykových sebraných spisů. Odbornou veřejností jsou databáze i přístup k ní hodnoceny kladně.

Počet přístupů do databáze za období *listopad 2008 – červen 2010*

Články: 408

Sborníky: 150

Knihy: 207

Souhrnné vyhledávání: 462

www.mua.cas.cz/databaze/databaze.html

5. EDVARD BENEŠ: STUDIE A EDICE DOKUMENTŮ

* BENEŠ, Edvard. *Projevy – články – rozhovory 1935–1938*. R. Vašek (ed.). Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR, 2006, 728 s.

Rákosník, Jakub: Tři roky s Benešem. A2, 2006, č. 28, <http://www.advojka.cz/archiv/2006/28/tri-roky-s-benesem>

Bulletin Společnosti Edvarda Beneše, 2007, č. 20, s. 32–33.

Dejmek, Jindřich. Český časopis historický, 2007, roč. 105, č. 4, s. 947–951.

Zeman, Zbyněk. Lidové noviny, 2007, 10. 2., Orientace, s. 3.

* *Prezident Beneš v letech 1935–1938: Studie a edice dokumentů*. R. Vašek (ed.). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 246 s.

* BENEŠ, Edvard: *Německo a Československo*. E. Broklová (ed.). Praha: Masarykův ústav AV ČR, 2005, 251 s.

(Dis.) Hauner, Milan: Benešův rukopis „Německo a Československo“ konečně česky. Soudobé dějiny, 2006, roč. 13, č. 3–4, s. 461–468, 540–541.

(Dis.) Broklová, Eva: O editování a recenzování (recenzentech). Soudobé dějiny, 2006, roč. 13, č. 3–4, s. 469–474, 541.

Křesťan, Jiří. Český časopis historický, 2006, roč. 104, č. 2, s. 444–445.

Malínský, Jiří. Masarykův sborník, 2004–2006 [vyd. 2006], 13, s. 499–505.

-PP-. Slovanský přehled, 2006, roč. 92, č. 3, s. 463–464.

Uvedené publikace jsou důležitými výstupy badatelské činnosti zaměřené k osobnosti Edvarda Beneše. Převážně edice Benešových vlastních prací (studií, článků, rozhovorů) a dalších dokumentů představují nezastupitelný pramenný zdroj pro badatele zabývající se nejen osobností a činností Edvarda Beneše, ale i obecně dějinami československé vnitřní a zahraniční politiky ve 30. letech 20. století. Tyto výstupy významným způsobem doplňují další publikace – edice, monografie i biografie – které v poslední době o E. Benešovi vznikly. Publikace se setkaly s kladným přijetím v odborné obci a mohou poskytnout základ k dalšímu výzkumu působení jedné z klíčových postav českých a československých dějin první poloviny 20. století.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/other.html>

6. KATALOG FOTOGRAFIÍ FONDU EDVARD BENEŠE V PROSTŘEDÍ DIGITÁLNÍ FOTOARCHIV MÚA

* <http://arbach.mua.cas.cz:8082/bachmsu/mhtml/centrum.mhtml?msg=hledej>

* **BÍLEK, J. – MARŠOUN, E. – ŠŤOVÍČEK, I. *Fotografie v archivním fondu Edvard Beneš: Historická fotografie.*** Sborník pro prezentaci historické fotografie ve fondech a sbírkách České republiky. Praha: Národní archiv a Museum východních Čech Hradec Králové, 2005, s. 5–15.

* **BÍLEK, J. *Zpracování a zpřístupnění fotografií fondu E. Beneš: Internetové archivnictví.*** Zpravodaj pobočky České informační společnosti 49, 2005, s. 147–150.

Digitální fotoarchiv MÚA vznikl jako nadstavba zpracování obrazových archivních dokumentů v roce 2005. Slouží jednak komfortnímu přístupu badatelů k archiváliím, jednak k jejich ochraně. Aplikace, opatřená anglickou jazykovou mutací, dosud zpřístupňuje fotografie z 8 fondů a sbírek. Plánujeme její další rozšiřování. Pracoviště toto řešení vyvinulo a uvedlo do praxe jako první v České republice a dostalo se tak na špičku moderního zpracování obrazových dokumentů. Nejpodstatnější složkou databáze je katalog fotografií fondu E. Beneš. Obsahuje oficiální i soukromé fotografie. Více než 3000 snímků, zpracovaných v digitálním prostředí, umožňuje jednak definovat různé výstupy podle výzkumných kritérií, jednak přímo pracovat s obrazovým dokumentem a ne pouze s jeho slovním popisem a také aktualizovat metadata. Aplikace byla představena a kladně přijata na celostátní archivní konferenci.

<http://arbach.mua.cas.cz:8082/bachmsu/mhtml/centrum.mhtml?msg=src&jm=&mi=&ro=&po=5&srt=0&bt+=Hledej+&sbirka=1>

7.

Karel Kramář, život a dílo. J. Bílek, L. Velek (edd.). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Nakladatelství Historický ústav, 2009, 783 s. Moderní dějiny. Supplementum 2.

Tematické supplementum časopisu Moderní dějiny obsahuje na padesát příspěvků, které přinášejí všestrannou reflexi Kramářovy osobnosti v širokém kontextu. Sledován je jako stranický vůdce, politik, první československý ministerský předseda či jako propagátor novoslovanství a rusofil, i jako martyr, objekt literární karikatury a rovněž jako průmyslník, finančník, stavitel nebo mecenáš a manžel. Kniha poskytuje komplexní analýzu, interpretaci a zhodnocení života a díla Karla Kramáře. Kolektivní pohled na K. Kramáře shrnuje historické poznání Kramářova odkazu a koriguje často zkrácené povědomí, které o něm setrvale převládá. Svazek je prvním z připravované série podobných představení významných československých veřejných činitelů první poloviny 20. století.

<http://www.mua.cas.cz/msu/autgm/2010.html>

8.

BROKLOVÁ, E. – TOMEŠ, J. – PEHR, M. *Agrárníci, národní demokraté a lidovci ve druhém poločase první československé republiky.* Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008, 268 s.

Monografie přispívá k poznání českých pravicových stran v meziválečném Československu. Její autoři zkoumali antidemokratický potenciál tří pravicových politických stran první republiky na základě studia pramenů a literatury. Tři samostatné části jsou věnovány jednotlivým stranám a sledují jejich usilování o zachování demokratického charakteru státu. V případě agrární strany se o to zasloužil především její vůdce a významný československý politik Antonín Švehla, ale i další politikové. Po překonání určitých úskalí souvisejících s odlišnou politickou koncepcí se strana národně demokratická plně angažovala při obraně republiky. Vzhledem k dominantní roli Jana Šrámka zaujala také strana lidová demokratickou orientaci a stala se spolehlivou součástí vládních koalic. Téma pravicových stran v prvorepublikové demokracii bude rozvíjeno i nadále.

Hanula, Matej: *Agrárníci, národní demokraté a lidovci ve druhém poločase první československé republiky. Historický časopis, 2009, roč. 57, č. 4, s. 743–748.*

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/other.html>

9.

ŠŤOVÍČEK, I. *Ediční teorie a metodika*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Historický ústav AV ČR, v. v. i., 2008, 230 s.

Významnou aktivitou pracoviště je činnost na edičním poli; nad konkrétní praxí leží obecně teoretická stránka věci zakládající správný aplikační přístup. Promyšlením výchozích pozic se dlouhodobě věnuje Ivan Šťovíček. Ve své vědecké činnosti se zaměřil na teorii a metodiku vydávání novodobých historických pramenů, k problematice ediční teorie vydal řadu studií, které završil jako vedoucí kolektivu Zásad vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti (Praha, Archivní správa MV 2002). Nejnověji v autorské redakci zpřístupnil dvanáct expertních pojednání k editologické problematice novodobých pramenů. Uspořádání příspěvků publikace vyšlo ze záměru předložit ucelený soubor, který by se stal průvodcem po editorově činnosti. Mimořádný ohlas knihy dokládá úplné rozebrání nákladu.

Flaišman, Jiří–Kosák, Michal: Výbor ze studií Ivana Šťovíčka. *Česká literatura*, 2008, roč. 56, č. 4, s. 595, 596, 597.

Martinovský, Ivan: Ediční teorie a metodika. *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 4, s. 334–337.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/other.html>

10.

Marie Červinková-Riegrová. *Zápisky. I (1880–1884)*. M. Vojáček, L. Velek (edd.). Praha: Scriptorium, 2009, 711 s.

Edice je prvním dílem z celkem čtyřsvazkové série, která přinese deníky a zápisky M. Červinkové-Riegrové, dcery F. L. Riegra, českého politického vůdce 2. poloviny 19. století. Jedná se nejen o mimořádně rozsáhlý, ale především informačně nesmírně cenný pramen, který s vysokou mírou zasvěcenosti a autentičnosti informuje o českém a rakouském politickém vývoji 80. let 19. století, dále o rodinných poměrech dynastie Palacký–Rieger–Bráf, o proměnách české kultury a literatury konce 19. století. V neposlední řadě se jedná i o pozoruhodné svědectví o ženském světě a myšlení sice vzdělané a nadané, současně nicméně nepřilíhající emancipované ženy. Dílo je komentovanou kritickou edicí kolektivu autorů; v I. svazku zpracoval L. Velek (MÚA AVČR) rozsáhlý poznámkový aparát.

Bahenská, Marie: Práce z dějin Akademie věd, 2010, roč. 2, č. 1, s. 97–99.

Halířová, Martina: Dějiny a současnost, 2010, roč. 32, č. 4, s. 47.

Řeboun, Ota–Vojáček, Milan: Opožděná zpráva Palackého vnučky o stavu vlasti. *Literární noviny*, 2010, roč. 21, č. 9, 1.3., s. 16–17.

11.

Zápisy ze schůzí československé vlády v Londýně I (1940–1941). J. Němeček, I. Šťovíček, H. Nováčková, J. Kuklík (edd.). Praha: Historický ústav AV ČR, v.v.i., Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i., 2008, 879 s.

První díl projektu, jehož cílem je vydat všech 185 zápisů z jednání československé exilové vlády v Londýně za druhé světové války. Edici archivních dokumentů doplňují úvodní historické studie, ediční úvody a rejstříky. Edice přibližující činnost exilového vedení je fundamentálním příspěvkem k výzkumu zápasu za národní

svrchovanost a státní samostatnost během druhé světové války a předpokladem pro syntetická zpracování československých dějin tohoto období. První díl přináší edici dokumentů z období od prozatímního uznání vlády Velkou Británií v létě 1940 do konce roku 1941, 1.–43. zasedání. Základem edice jsou zápisy ze zasedání vlády, dále programy jednotlivých jednání a usnesení. Součástí jsou také přílohy k jednáním vlády. Všechny dokumenty byly podle pravidel vědecké ediční práce podrobeny vnitřní i vnější kritice, edičně zpracovány a odborně komentovány.

<http://www.mua.cas.cz/msu/autgm/londyn/londyn.html>

12.

MÍŠKOVÁ, A. *Die Deutsche (Karls-) Universität vom Münchener Abkommen bis zum Ende des Zweiten Weltkrieges*. Praha: Karolinum, 2007, 346 s.

Tato monografie představuje základní titul k dějinám pražské německé univerzity v závěrečné fázi její existence (1938–1945). Na příkladu této klíčové instituce analyzuje základní trendy nacistické vysokoškolské a vědní politiky v českých zemích a její personální zázemí, a to i v širších souvislostech německé okupační politiky jako takové. Centrem pozornosti jsou proměny ve skladbě profesorských sborů na jednotlivých fakultách, transformace a konflikty loajalít, vztahy mezi předmnichovskými profesory a jejich novými kolegy z Říše atd. Tato práce představuje rovnocenný a důležitý komplement ke stávajícím německým a rakouským studiím k dějinám vysokých škol a vysokoškolské politiky v nacistickém období. To se také odrazilo v četných recenzích na tuto práci (především na její německé vydání) a v její časté citovanosti.

13.

HOFFMANNOVÁ, J. *Institucionální zázemí humanitních a sociálních věd v českých zemích v letech 1848–1952*. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i., 2009, 368 s.

Práce postihuje vývoj institucionálního ukotvení humanitních a sociálních věd v českých zemích od poloviny 19. století do vzniku ČSAV. V každé z pěti chronologicky řazených kapitol je výklad členěn obdobně:

1. Univerzity a další vysoké, příp. vyšší školy,
2. Další subjekty vědy jako celku – vědecké společnosti a spolky,
3. Subjekty jednotlivých vědních oborů celozemského dosahu – zemští historiografové, historická komise zemská, spolky jednotlivých vědních oborů, vědecké a odborné časopisy, dále kongresy, sjezdy a konference,
4. Samostatná výzkumná zařízení,
5. Subjekty pěstující vědu vedle dalších úkolů – muzea, knihovny, archivy, galerie, nakladatelství a vydavatelství, kinematografie,
6. Další spolky a neformální uskupení se vztahem k vědě – matice, studentské a jiné spolky, salony a další společnosti,
7. Regionální instituce věnující se vědě – kláštery, gymnázia, regionální spolky a jiná zařízení.

V závěrečných jednotlivých kapitol jsou připomenuty širší společenské souvislosti a dění, ovlivňující vývoj vědeckých institucí a postavení vědců. Orientaci usnadňuje tematicky podrobně členěný obsah a obsáhlý osobní rejstřík. Studie má zároveň charakter přehledně koncipované příručky, využitelné pro všechny badatele v oblasti dějin společenskovedních institucí, a to i díky zevrubným odkazům na příslušné institucionální archivní fondy, v některých případech autorkou i nově identifikované. Proto lze u tohoto zcela recentního titulu očekávat nejenom širší recenzní ohlas, ale i průběžné a časté využití v delším časovém prostoru.

Winters, Stanley B. *The Czech and Slovak History Newsletter*, 2010, Vol. 33, No. 1–Spring, s. 8–9.

http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/prace-a_b.html

14.

Korespondencja Tadeusza Kowalskiego z Janem Rypką a Bedřichem Hrozným. E. Dziurzyńska, M. Ďurčanský, P. Kodera (edd.). Kraków: Polska Akademia Umiejętności, Archiwum nauki PAU i PAN, Archiv Akademie věd ČR, 2007, 310 s.

Edice korespondence Tadeusze Kowalského s Janem Rypkou a Bedřichem Hrozným je jak příspěvkem k dějinám zakladatelského období polské a české orientalistiky, tak příspěvkem k dějinám česko-polských vědeckých styků první poloviny 20. století. Objasňuje řadu do dnešního dne neznámých faktů a okolností z badatelské práce všech tří významných středoevropských slovanských orientalistů. Předkládaná edice zpřístupňuje veškerou nalezenou vzájemnou korespondenci z let 1914–1948. Její vydání bylo v roce 2008 doprovázeno putovní výstavou „Mezi Krakovem a Prahou“, která představila vzájemné vztahy českého a polských vědců širší veřejnosti.

Pokorná, Magdaléna. Český časopis historický, 2008, roč. 106, č. 2, s. 464–465.

Štemberková, Marie. Acta Universitatis Carolinae. HUCP, 2008, roč. 48, č. 1, s. 150–152. [Text část., čes., pol., něm.]

<http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/prace-m.html>

15.

PETR, S. Soupis rukopisů knihovny při farním kostele svatého Jakuba v Brně: Studie o rukopisech. Monographia XII. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i., 2007, XCIV + 587 s.

Soupis vychází ze základního dlouhodobého projektu pracoviště – Generálního katalogu rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí, jehož je dílčí součástí. Formou základního soupisu zpřístupňuje veškeré rukopisné bohatství nejvýznamnější dochované historické farní knihovny v českých zemích. Katalog poskytuje odborné veřejnosti řady vědních oborů podrobný a kritický popis uložených rukopisů a zpřístupňuje je k následnému využití pro další vědeckou práci. Soupis má mezinárodní význam a ohlas a kvalitou je plně srovnatelný s podobnými publikacemi vycházejícími v zahraničí.

Sulitková, Ludmila: Soupis rukopisů knihovny při farním kostele svatého Jakuba v Brně. Časopis Matice moravské, 2008, roč. 127, č. 2, s. 499–501.

Abeele, Baudouin Van den. Scriptorium, 2009, roč. 63, č. 2, s. 136–137.

Spunar, Pavel: Stanislav Petr, Soupis rukopisů knihovny při farním kostele svatého Jakuba v Brně. Praha 2007. Listy filologické, 2009, roč. 132, č. 3–4, s. 433–434.

Žemlička, Josef. Český časopis historický, 2009, roč. 107, č. 1, s. 184–185.

Šedivý, J. Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung. 2010, 118, s.

http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/rkp_publ2.html

16.

BRODSKÝ, P. – PAŘEZ, J. Katalog iluminovaných rukopisů Strahovské knihovny (Catalogue of the Illuminated Manuscripts of the Strahov Library): Studie o rukopisech. Monographia XIII. a Bibliotheca Strahoviensis. Series monographica III. Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v.v.i., Královská kanonie premonstrátů na Strahově 2008, 320 s., 234 barevných ilustrací.

Rukopisná sbírka Strahovské knihovny náleží mezi nejbohatší na území České republiky; její významnou součástí je fond 97 iluminovaných rukopisů. Jeho odpovídajícímu využití zatím bránilo ne zcela dostatečné zpřístupnění. Vydání speciálního katalogu iluminovaných rukopisů Strahovské knihovny bylo proto úkolem velmi aktuálním. Katalog poprvé v úplnosti podchytil podrobným uměleckohistorickým a kodikologickým popisem všechny výtvarně zdobené rukopisy této sbírky v časovém rozmezí od 10. století do čtvrtiny 17. století. Práce tak poskytuje základní informaci badatelům v oblasti historie, pomocných věd historických, dějin umění, kulturních dějin, teologie, liturgiky i dalších vědeckých disciplin; nezanedbatelným přínosem je skutečnost, že obsahuje vedle rukopisů známých i památky doposud neznámé či známé jen nedostatečně a zpřístupní je tak badatelské veřejnosti. Cizojazyčné resumé a ikonografický rejstřík umožní pracovat s katalogem i zahraničním badatelům, což přispěje k uvedení české knižní malby, v cizině známé zatím pouze rámcově, do evropských souvislostí.

Černý, Pavel. Studie o rukopisech, 2009, 39, (v tisku).

Malinovský, Anton František. Genealogické a heraldické listy, 2009, roč. 29, č. 3, s. 84.

http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/rkp_publ2.html

17.

BOLDAN, K. – BRODSKÝ, P. – DRAGOUN, M. – HLAVÁČEK, I. – HOMOLKOVÁ, M. – MUTLOVÁ, P. – STUDNIČKOVÁ, M. – STEJSKAL, K. – ŠMAHEL, F. – VLK, M. *Jenský kodex: Komentář.* (The Jena Codex: Commentary). Praha; Brno; Esztergom; Göttingen; Třeboň; Hradec Králové; Wien; Zita 2009, 222 s.

Publikace navazuje na základní dlouhodobý projekt pracoviště – Generální katalog rukopisů na území ČR a rukopisných bohemic v zahraničí. Faksimilované vydání Jenského kodexu, jehož kvalita dosahuje světových standardů, zpřístupňuje v úplnosti jeden z nevýznamnějších a nejznámějších českých iluminovaných rukopisů. Podrobný komentářový svazek, publikovaný souběžně v české a anglické mutaci, je dílem předních odborníků z různých vědních oborů. Výsledkem je vyčerpávající popis a zhodnocení památky, které poskytnou spolehlivé informace badatelské veřejnosti.

Kováč, Peter: Jan Žižka jako klíčník u nebeské brány. Právo-Praha-Střední Čechy. 2010, roč. 20, č. 41, 18. 2., Café, s. 8.

Matějka, Ivan: Půvab středověké agitace. Literární noviny, 2010, roč. 21, č. 11,15. 3., s. 19.

Všetečková, Zuzana. Ateliér, 2010, č. 12, 10. 6., s. 2–4.

Čechura, Jaroslav (rozpracováno)

18.

BRABEC, J. *Panství ideologie a moc literatury.* Praha: Filip Tomáš – Akropolis, 2009, 316 s.

Kniha je výběrem z literárně vědné a kritické tvorby literárního historika J. Brabce. Sedmáct studií první části pokrývá období 19. a 20. století, autor se zaměřuje zejména na významné kritické osobnosti a jejich vliv na utváření literárních a intelektuálních dějin (J. Dobrovský, T. G. Masaryk, E. Chalupný, F. X. Šalda, V. Černý ad.) a na problém střetu literárního díla se společenskými a estetickými normami. Samostatnou část představuje v oboru první rozsáhlý exkurz do antisemitské literatury období protektorátu. V další části jsou zařazeny literární kritiky a knihu uzavírá osm portrétů českých básníků počínaje Karlem Hlaváčkem a konče Karlem Šiktancem. Kniha nachází vysoký ohlas u odborné veřejnosti; v květnu 2010 byla oceněna prestižní Cenou F. X. Šaldy.

Glanc, Tomáš: Každé dílo je normou. Lidové noviny, 2010, roč. 23, č. 73, 27. 3., příl. Orientace, s. 29.

OH [Horák, Ondřej]: Antisemitská literatura za Protektorátu. *Hospodářské noviny*, 2010, roč. 54, č. 74, 16. 4., s. 13.

Jungmann, Milan: *Kniha, která vyčnívá*. *Literární noviny*, 2010, roč. 21, č. 14, 6. 4., s. 19.

Šidák, Pavel: *Literární historik nad časem*. *A2*, 2010, roč. 6, č. 11, 26. 5., s. 7.

Vašiček, Zdeněk: Ke knize Jiřího Brabce. *Revolver Revue*, 2010, č. 79, červen, s. 217–219.
<http://www.denikreferendum.cz/clanek/1060-kniha-jiz-toho-neni-mnoho-co-vytknout>

19.

TOMEŠ, J. *Viktor Dyk a T. G. Masaryk: Dvojí reflexe češství*. Praha: NLN, 2009, 204 s.

Monografie shrnuje historii vztahu Viktora Dyka a T. G. Masaryka, který se postupně vyvíjel během první třetiny 20. století a v němž vedle převažujících konfliktů a sporů nechybělo ani dočasné politické souznění a spolupráce. Srovnává různé ideové postoje obou mužů v dobovém národně emancipačním zápase a jejich rozdílná pojetí češství, česko-německých vztahů, české a posléze československé státnosti, ale všímá si také jejich protikladného osobnostního profilu a lidského naturelu. Zároveň se snaží postihnout i jejich kontinuální styčné body, především v mravním rigorismu jejich díla i veřejné činnosti. Autor dokazuje a rozebírá odlišnou reflexi české národní identity u T. G. Masaryka a Viktora Dyka a z toho plynoucí koncept národní ideologie a politiky. Masarykovo češství bylo pevně provázáno s duchovně fundovanými humanitními hodnotami, se sociálním reformismem, s kulturním internacionalismem, s otevřeností vůči Evropě a světu a vstřícným přístupem k sousedním národům, v nichž chtělo více než latentní nepřátele spatřovat potenciální partnery a spolupracovníky. Dykovo češství bylo obranné a bojovné, více opřené o domácí tradice, obráželo stálé obavy z ohrožení ze strany Němců, k nimž si zachovávalo nedůvěřivý, skeptický odstup, ale i z vlastních řad, v důsledku nedozrálости národního společenství pro výši jeho úkolu. Přitom oba byli velmi kritičtí k vlastnímu národu a postulovali mu náročný program, poslání a mravní imperativ. Nedílnou součástí monografie tvoří textová příloha, publikující některé ohlasy vzájemných sporů Viktora Dyka a T. G. Masaryka v Dykově beletristickém díle a zásadní dopisy, které si oba protagonisté vyměnili v době vrcholící konfrontace v roce 1929. Knihu doplňuje deset dokumentárních fotografií, přehled pramenů a literatury a jmenný rejstřík.

Zídek, Petr: *Dyk proti Masarykovi*. *Lidové noviny*, 2010, roč. 23, č. 24, 29. 1., s. 9.

20.

KOLDINSKÁ, M. – ŠEDIVÝ, I. *Válka a armáda v českých dějinách: Sociohistorické črty*. Praha: NLN, 2008, 580 s.

Základním východiskem monografické práce je otázka, jaké místo zaujímala válka a armáda od přelomu středověku a novověku do současnosti v českých dějinách, autoři se přitom soustřeďují především na dějiny české společnosti ve sféře sociální a kulturní. Práce vychází z nových metodologických východisek současné seriózní vojensko-historické literatury, její rozhodující pasáže jsou založeny na rozsáhlých pramenných sondách. Obecně platná teze, že vojenství a válka jsou pevně ukotveny ve struktuře společnosti, je doložena v různě zaměřených analýzách konkrétního případu českých dějin v dlouhém časovém rozpětí. Publikace našla ohlas v řadě periodik, mimo jiné byla recenzována v německém časopise *Bohemia* a v Českém časopise historickém.

Fučík, Josef: *Válka a armáda v českých dějinách*. *Dějiny a současnost*, 2008, roč. 30, č. 10, s. 44.

Rak, Jiří: *Ostrá palba do mýtů o armádě*. *Mladá fronta Dnes* – Praha. 2008, roč. 19, č. 216, 13. 9., Kavárna, s. D/8.

Hutečka, Jiří: *Válka a armáda v českých dějinách*. *Český časopis historický*, 2009, roč. 107, č. 3, s. 656–659.

Šebek, Jaroslav: Více než historie bitev. Lidové noviny, 2009, roč. 22, č. 14, 17. 1., Orientace, s. 23.

21.

Masarykův sborník XIII. J. Gebhart, J. Kuklík, J. Tomeš (edd.). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Ústav T. G. Masaryka o. p. s., 2006, 541 s.

Kolařík, Karel: Masarykův sborník potřinácté. Česká literatura, 2007, roč. 55, č. 3, s. 438–440.

Masarykův sborník XIV. J. Gebhart, J. Kuklík, J. Tomeš (edd.). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Ústav T. G. Masaryka o. p. s., 2009, 573 s.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/sbornik.html>

22.

HÁJEK, J. – HÁJKOVÁ, D. – KOLÁŘ, F. – LACINA, V. – MARŠÁLEK, Z. – ŠEDIVÝ, I. Moc, vliv a autorita v procesu vzniku a utváření meziválečné ČSR (1918–1921). Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2008. 197 s.

Práce je výsledkem stejnojmenného grantového projektu, vychází ze soudobých teoretických konceptů moci a pokouší se je ověřit na konkrétním materiálu vzniku a utváření meziválečné ČSR. Zkoumá obsah „nové“ moci i její poměr k vlivu a autoritě v několika různých společenských oblastech: státní a revoluční moc, ekonomický vliv, poloha autorit, kontinuita moci atd. v kontextu počátků československého státu. Práce byla reflektována českou historickou obcí.

Prokš, Petr: Moc, vliv a autorita v procesu vzniku a utváření meziválečné ČSR (1918–1921). Český časopis historický, 2010, roč. 108, č. 1, s.159–161.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/other.html>

23.

VELEK, L. Úvod. Projekt česko-německého národnostního vyrovnání v Čechách v letech 1890–1915 a jeho geneze. In Promarněná šance: Edice dokumentů k česko-německému vyrovnání před první světovou válkou. Korespondence a protokoly 1911–1912. I. E. Drašarová, R. Horký, J. Šouša, L. Velek (edd.). Praha: Národní archiv, 2008, s. 3–30. [V německé verzi: *Einleitung: Das Projekt des nationalen Ausgleichs zwischen Tschechen und Deutschen in Böhmen 1890–1915 und seine Genese.* In tamtéž, s. 43–77.]

Studie představuje zásadní příspěvek ke studiu česko-německých vztahů na přelomu 19. a 20. století, shrnuje hlavní kontury četných pokusů o národnostní smíření Čechů a Němců v českých zemích. Analyzovány jsou průběh, věcné okruhy, úskalí, alternativy i aktéři jednání ve čtvrtstoleté perspektivě. Autor se soustřeďuje na postoje jednotlivých politických stran a dává je do kontextu s jejich sociálním a nacionálním zázemím. Pozornost je současně věnována postojům širší veřejnosti a různých zájmových organizací ke smířovacím pokusům. Úvodní studie předchází rozsáhlé kritické a komentované edici dokumentů úřední i soukromé proveniencí z poslední fáze česko-německých vyrovnávacích jednání. Vlastní edice vznikla na půdě Národního archivu.

Alexander, Manfred. Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder, 2009, 49, s. 524–527.

Prokš, Petr. Moderní dějiny. Časopis pro dějiny 19. a 20. století, 2009, 17, s. 201–203.

Prokš, Petr. Slovanský přehled, 2009, 95, s. 411–412.

Tomeš, Josef. Masarykův sborník, 2006–2008 (vydáno 2009), 14, s. 548–549.

Cibulka, Pavel: Promarněná šance. Český časopis historický, 2010, roč. 108, č. 1, s. 130–132.

24.

KUČERA, R. *Páni kamarádi: Gender v raném dělnickém hnutí českých zemí před rokem 1848*, Český časopis historický 107, 4/2009, s. 797–822.

Studie je za posledních 20 let prvním výzkumem dějin dělnického hnutí a práce, jehož výsledky byly publikovány v jednom z centrálních českých recenzovaných periodik příslušného oboru. Kriticky se vyrovnává s nedostatečným zastoupením vědeckého bádání o dějinách práce a dělnického hnutí 19. století v české historiografii posledního dvacetiletí, reviduje dosavadní marxisticko-weberiánské paradigma zkoumání problematiky a poskytuje široký přehled teoretického a metodologického přínosu západoevropských a amerických prací ke zmíněné tematice. Uplatněním analytické kategorie genderu vnáší studie do interpretací dělnických aktivit 19. století nový pohled, a otevírá tak v českém prostředí zcela nový směr výzkumu.

25. EDICE ČESKOSLOVENSKÝCH DIPLOMATICKÝCH DOKUMENTŮ O MAKEDONII

* **Čechoslovački diplomatski dokumenti za Makedonija (1919–1933)**. N. Veljanovski, J. Rychlik (edd.). Skopje: Držaben archiv na Republika Makedonija, 2006, 357 s.

Burešová, Jana: Slovanský přehled, 2007, roč. 93, č. 3, s. 392–393.

* **Čechoslovački diplomatski dokumenti za Makedonija (1934–1939)**. N. Veljanovski, J. Rychlik (edd.). Skopje: Držaben archiv na Republika Makedonija, 2007, 434 s.

Burešová, Jana: Slovanský přehled, 2008, roč. 94, č. 2, s. 290–291.

* **Čechoslovački diplomatski dokumenti za Makedonija. Tom III. (1939–1975)**. N. Veljanovski, J. Rychlik (edd.). Skopje: Držaben archiv na Republika Makedonija, 2008, 494 s.

Rozsáhlý projekt přináší makedonský překlad dokumentů z českých a slovenských archivů týkajících se Makedonie v období 1918–1989. Dokumenty jsou komentované, podávají zevrubný obraz toho, jak československá zahraniční politika vnímala makedonskou otázku. Edice dokumentů je součástí velkého projektu Archivu Republiky Makedonie (centrální makedonský archiv) a Národního historického ústavu ve Skopji, jehož cílem je zmapovat postoje k Makedonii za pomoci archivních fondů různých států. Ohlasy celého projektu, i česko-makedonské části, jsou v Makedonii pozitivní.

26.

Cesty na východ: Češi v korespondenci M. F. Rajevského. V. Doubek (ed.). Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR 2006, 378 s.

Publikace přináší veškerou dostupnou korespondenci ruského spisovatele a pravoslavného kněze Michaila Fjodoroviče Rajevského (1811–1884) s českými politiky a intelektuály. Rajevský se díky svému působení na ruském vyslanectví ve Vídni zasloužil o zprostředkovávání kontaktů mezi Čechy a dalšími rakouskými Slovany. Mezi korespondenty, jejichž listy jsou ve značné míře v plném znění uveřejněny poprvé, nalezneme např. F. Palackého, F. L. Riegra, F. A. Braunera a další. Publikace poskytuje pramennou základnu ke studiu kontaktů s carskou říší v druhé třetině 19. století.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/other.html>

KALETA, P. Češi o Lužických Srbech: Český vědecký, publicistický a umělecký zájem o Lužické Srby v 19. století a sorabistické dílo Adolfa Černého. Praha: Masarykův ústav – Archiv AV ČR, 2006, 334 s.

[Czechs on the Sorbs of Lusatia: Czech Research, Journalistic and Artistic Interest in the Sorbs of Lusatia in the 19th Century and the Sorbian Studies Work of Adolf Černý.]

Lužičtí Srbové žijící izolovaně v německém prostředí se snažili navázat kontakty s Rusy, Poláky a Jihoslovany, nejbližší vztah si ovšem vybudovali k české společnosti. Autor do své publikace zpracoval rozsáhlý sorabistický materiál z archivů, dobového tisku i pozdějších článků a studií k dané tematice. Analyzuje jednotlivé etapy českého zájmu o Lužické Srby a Lužici v 19. století, přičemž především charakterizuje a hodnotí život a díla osobností české vědy a kultury nejvýznamněji spojených s Lužicí od Josefa Dobrovského po Adolfa Černého coby zakladatele moderní sorabistiky. Práce představuje vůbec první souhrnný a zevrubný česky psaný obraz česko-lužickosrbských styků před vznikem samostatného Československa, když v předchozích publikacích o Lužici zůstávalo toto téma jen jednou z kapitol. Dokládá pestrost vzájemných kontaktů jdoucích přes jazykovědu, etnografii a historii až k výtvarnému a slovesnému umění, přičemž největší prostor je věnován osobě Adolfa Černého, který se na přelomu 19. a 20. století stal vůdčí postavou česko-lužické spolupráce a nejvýznamnějším propagátorem a podporovatelem emancipace Lužických Srbů.

Hrabal, Milan: Češi o Lužických Srbech. Hlas severu, 2007, č. 9, květen, s. 5.

Itoya, Bożena: Początki sorabofilstwa i sorabistyki w Czechach. Zeszyty Łużyckie, 2007, t. 41, s. 205–209.

Mudra, Jiří. Slavia, 2007, roč. 76, č. 2, s. 234–235.

Černý, Marcel: Syntéza česko-lužickosrbských kulturních vztahů v 19. století. Homo bohemicus, 2008, 1, s. 81–90.

Ishikawa, Tatsuo (jméno recenzenta a celá recenze psány v japonštině): Petr Kaleta: Češi o Lužických Srbech. Slavia Occidentalis Iaponica, 2008, 11, s. 115–119.

Kalina, Petr: Češi o Lužických Srbech. Slavica litteraria. Sborník prací FF MU, řada X, Brno, FF MU Brno, 2008, vol. 11, no. 1, s. 155–156.

Mudra, Jiří: Petr Kaleta: Češi o Lužických Srbech. Česko-lužický věstník, 2008, č. 4, duben, s. 31.

Pałys, Piotr: Češi o Lužických Srbech. Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka, 2008, Rocznik LXIII, Nr. 4, s. 534–536.

Vořech, Ctibor: Češi a Lužičtí Srbové. Novoborský měsíčník, 2008, květen, s. 22.

<http://www.mua.cas.cz/publikace/msu/other.html>

Instituce, osobnosti, ideje a struktura vědy v českých zemích. Práce z Archivu Akademie věd, řada A, sv. 9, Praha, Archiv AV ČR, 2007, 272 s.

Tato publikace přináší pět studií k vývoji institucionální základně české vědy v 19. a 20. století: k problematice vzniku a transformace přírodovědeckých institucí v 19. stol. (J. JANKO), ke speciálním problémům dějin České akademie věd a umění (ČAVU), a sice jejím stanovám ve vazbě na vývoj vědy a vědní politiky v letech 1891–1952 (J. BERAN), resp. jejím jednotlivým prezidentům (J. HOFFMANNOVÁ), k problematice přípravy zákona

o Československé akademii věd z r. 1952 a jeho politickému pozadí (J. BERAN), resp. k Ústavu pro stavbu měst při Masarykově akademii práce (P. KODERA). Kniha představuje důležitý předstupeň k budoucí syntéze vývoje institucionální základny české vědy, takto byla také vnímána příslušnými recenzemi a anotacemi.

Barvíková, Hana. Dějiny věd a techniky, 2008, roč. 41, č. 1, s. 61.

http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/prace-a_a.html

29.

Slovanství a věda v 19. a 20. století. Práce z Archivu Akademie věd, řada A, sv. 8, Praha, Archiv AV ČR, 2005, 288 s.

Kniha obsahuje soubor studií k dějinám slavistiky v širokém pojetí, zahrnujícím zde i vztahy tzv. národní vědy jednotlivých slovanských národů k referenčnímu rámci „slovanské vzájemnosti“ (slovanofilství): studie polských autorů (P. BILIŇSKI, S. GRUDZIEN) artikuluje v různé intenzitě neuralgické téma polsko-ukrajinských vztahů, a to nejenom ve vědě; studie českých autorů pak mapují zapojení českých vědců do činnosti vrcholné ukrajinské vědecké instituce – Naukového tovarystva im. Ševčenka ve Lvově (P. KODERA), kontakty polského filozofa W. M. Kozłowského k českým filozofům (M. ĎURČANSKÝ) či různé formy angažmá českých a polských vědců v lužickosrbské otázce, zejména po 1. světové válce (J. CHODĚJOVSKÝ, V. HANKOVEC). Publikace je doplněna edicí korespondence polského filologa J. Badouina de Courtenay Adolfu Černému (M. ĎURČANSKÝ, T. SKRZYŇSKI). Kniha je příspěvkem do aktuální diskuse k charakteru tzv. slovanské vědy.

Štemberková, Marie. Slavia, 2006, 75, č. 3, s. 332–334.

http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/prace-a_a.html

30.

FRANC, M. Úderná skupina? Výprava českých lékařů a přírodovědců do SSSR v roce 1950 ve světle dopisů Ivana Máčka. Práce z Archivu Akademie věd řada B, sv. 19, Praha, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2009, 144 s.

Práce se zabývá dosud minimálně probádanou problematikou sovětizace v českých přírodních a lékařských vědách po roce 1948. V mnoha ohledech klíčovým momentem se stala několikaměsíční stáž 24 předních českých a slovenských odborníků v oboru přírodních a lékařských věd v SSSR v závěru roku 1950. Vedle rozsáhlé úvodní studie přibližuje průběh této výpravy vědecká edice některých důležitých dokumentů spojených s průběhem stáže, především dopisů českého mikrobiologa a v dané době stoupence Lysenkova učení Ivana Máčka (1909–1994) své ženě Jindře. Dalším zajímavým dokumentem, který je zde vědecky editován, je záznam z diskuse českých a slovenských vědců s T. D. Lysenkem.

http://www.mua.cas.cz/publikace/aav/prace-a_b.html

31.

BAHENSKÁ, M. Počátky emancipace žen v Čechách: Dívčí vzdělávání a ženské spolky v Praze v 19. století.

Praha: Libri; Praha: Slon, 2005, 176 s. (Gender Sondy, 2). [The Origins of the Emancipation of Women in Bohemia: Girl's Education and Women's Society in Prague in 19th century.]

Práce se zabývá genezí českých ženských spolků, charitativních a vzdělávacích institucí a zakládáním dívčích škol od poloviny 19. století do počátku 20. století. Na základě osobních i institucionálních archivních fondů a s využitím dobového tisku mapuje vývoj ženského hnutí především v Praze, s přihlédnutím k širšímu kontextu. Využití různých typů pramenů umožnilo komparaci oficiálních postojů a ryze osobních názorů na tzv. ženskou

otázku. Práce zároveň poukazuje na specifika českého ženského hnutí ve srovnání s ostatními evropskými státy. Kniha byla recenzována v domácích i zahraničních oborových časopisech (ČČH, Dějiny a současnost, Aspekt).

MF DNES, 2005, 24.9., s. E–IV

Ziegler, Jan. MF DNES, 2005, 13.10.

Frnk, Václav: Počátky emancipace žen v Čechách. Dějiny a současnost, 2006, roč. 28, č. 1, s. 46.

Hejzlarová, Eva. Literární noviny. Knihovnička, 2006, č. 7, s. 16.

Lengyelová, Tünde: Útek z kuchyně. Kniha a společnost, 2006, č. 2, s. 4.

Ziegler, Jan: První ženské spolky vznikaly v Praze. Český dialog – časopis pro Čechy doma i v zahraničí, 2006, č. 3, <http://www.cesky-dialog.net/clanek.php?idcl=1757&aidci=>

Kostovčíková, Zuzana: Kde sú korene českej emancipácie? ASPEKT in, 2007, 26.1., http://www.aspekt.sk/aspekt_in.php?content=clanok&rubrika=29&IDclanok=288.

Lenderová, Milena: Česká média a feminismus; Počátky emancipace žen v Čechách; Do politiky prý žena nesmí – proč? Český časopis historický, 2007, roč. 105, č. 2, s. 434–437.

32.

* **KUNŠTÁT, M. *Geschichte der Theologie und der theologischen Ausbildung 1918–1938/1945*** [History of Theology and Theological Education 1918–1938/1945]. Handbuch der Religions- und Kirchengeschichte der böhmischen Länder und Tschechiens im 20. Jahrhundert. M. Schulze Wessel, M. Zückert (edd.). München: Oldenbourg Wissenschaftsverlag, 2009, s. 237–266.

* **KUNŠTÁT, M. *Geschichte der Theologie und der theologischen Ausbildung 1945–1990*** [History of Theology and Theological Education 1945–1990]. Handbuch der Religions- und Kirchengeschichte der böhmischen Länder und Tschechiens im 20. Jahrhundert. M. Schulze Wessel, M. Zückert (edd.). München: Oldenbourg Wissenschaftsverlag, 2009, s. 787–808.

Dvě kapitoly v rozsáhlé kolektivní syntéze českých a německých historiků k církevním a náboženským dějinám českých zemí ve 20. století zachycují – v této formě poprvé – dějiny teologie a spřízněných oborů, pěstovaných na teologických fakultách v českých zemích. Autor tak činí v komparativním průřezu a v interkonfesijním, resp. ekumenickém záběru (s důrazem na teologii katolickou, evangelickou a československou-husitskou), do r. 1945 též se zohledněním teologie německé – po r. 1948/50 též teologie exilové a teologie českého křesťanského disentu. Zevrubné recenze na tuto nově vydanou práci resp. celou syntézu jsou v tisku (např. Otfried Pustejowski v Německu, Jiří Pešek v ČR), další jsou chystány. Vzhledem k absenci jakéhokoliv srovnatelného titulu lze dlouhodobý efekt této práce právem předpokládat, a to i vzhledem k chystanému českému vydání.

33.

HOFFMANNOVÁ, J. *Livingstone Porter a Univerzita Karlova*. Acta Universitatis Carolinae. Historia Universitatis Carolinae Pragensis 48, 2008, č. 1, s. 35–87.

Studie se zabývá vztahy amerického historika a slavisty prof. Livingstone Portera (1894–1955) k českým zemím a pražské univerzitě. Porter se narodil v Praze jako syn amerického misionáře Johna S. Portera. Navštěvoval české školy a do roku 1910 studoval na pražském německém gymnáziu, v USA absolvoval vysokoškolské studium, jeho disertace A History of the University of Prague, 1348–1622, představuje jednu z mála syntéz starších pražských univerzitních dějin v angličtině. Odcestoval jako hostující profesor Univerzity Karlovy do

Československa (1930/1931). Později působil postupně v odděleních historie nebo slovanských jazyků na řadě amerických univerzit, v r. 1950 byl jmenován znovu profesorem na University of California/Berkeley. Profesor Josef Páta vzbudil Porterův zájem o lužickosrbskou problematiku, na kterou se Porter v posledních letech své aktivní vědecké činnosti soustředil. Studie je zajímavým příspěvkem k česko-americkým vědeckým kontaktům a k americké recepci českých sorabistických studií.

S.B.W. [Winters, Stanley B.]: *Mystery Solved! Dr. Livingstone Porter Finds His Biographer. The Czech and Slovak History Newsletter*, 2009, Vol. 32, No. 1–Spring, s. 16–17.

34.

BRODSKÝ, P. *Iluminované rukopisy v Christian-Weise-Bibliothek v Žitavě* (Illuminated manuscripts in the Christian-Weise-Bibliothek in Zittau): Studie o rukopisech XXXVI, 2005–2006, Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i. 2008, s. 243–258.

Studie vychází ze základního dlouhodobého projektu pracoviště – Generálního katalogu rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí, jehož je dílčí součástí. Iluminované rukopisy uložené v Christian-Weise-Bibliothek v Žitavě, jejichž význam pro dějiny české knižní malby je mimořádný, sice byly v literatuře částečně známy, jejich detailní popis a rozbor však chyběl. Práce poskytuje základní informace, přičemž je koncipována jako první etapa připravovaného vědeckého katalogu. Smyslem studie je stát se východiskem k dalšímu bádání.

Spunar, Pavel. *Scriptorium*, 2008, 62, s. 132–133.

35.

BRODSKÝ, P. – PETR, S. *Jistebnický kancionál I. Graduale*. Kritická edice. J. Kolár, A. Vidmanová, H. Vlhová-Wörner (edd.). Brno: L. Marek, 2005.

Publikace navazuje na základní dlouhodobý projekt pracoviště – Generální katalog rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí. Kritická vědecká edice Jistebnického kancionálu, z hlediska hudebního i liturgického zcela mimořádně významného rukopisu, nejen v českém, ale i mezinárodním měřítku, byla rozvržena tematicky do čtyř částí. První svazek obsahuje podrobný popis a rozbor rukopisu, na němž se podílela řada předních odborníků z různých vědních oborů a který poskytuje spolehlivé informace mezinárodní badatelské veřejnosti; všechny texty jsou vydány paralelně v české i anglické verzi.

Hiley, David: *Jistebnický kancionál. Hudební věda*, 2005, roč. 42, č. 3/4, s. 398–401.

Spunar, Pavel. *Scriptorium*, 2005, 59, s. 210–211.

Hlaváček, Ivan. *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters*, 2006, 62, č. 1, s. 281.

Kunetka, František: *Jistebnický kancionál. Teologické texty*, 2006, roč. 17, č. 1, s. 51–52.

36.

HRADILOVÁ, M. *Rukopisy knihovny konventu kapucínů P. Marie Andělské v Praze ve světle dochovaných knižních katalogů*. Studie o rukopisech XXXV, 2002–2003–2004, Praha: Archiv AV ČR, 2005, s. 99–114.

Studie navazuje na základní dlouhodobý projekt pracoviště – Generální katalog rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí. Zabývá se rukopisy, které pocházejí z knihovny kapucínského konventu Panny Marie Andělské v Praze na Hradčanech. Sleduje způsob zápisu rukopisů do původních katalogů a srovnává tyto

seznamy s dnešním stavem; ze srovnání vyplývá, že dnes chybí pouze 14 rukopisů. Výsledek je tak důležitým příspěvkem k problematice dochování rukopisného fondu.

Spunar, Pavel. *Scriptorium*, 2006, 60, s. 66.

37.

TOŠNEROVÁ, M. *Rukopisy předbělohorského období (1526–1620) signatury DA–DE v knihovně Královské kanonie premonstrátů na Strahově*. Studie o rukopisech XXXV, 2002–2003–2004, Praha: Archiv AV ČR, 2005, s. 115–156.

Studie vychází ze základního dlouhodobého projektu pracoviště – Generálního katalogu rukopisů na území ČR a rukopisných bohemik v zahraničí, jehož je dílčí součástí. Formou základní evidence zpřístupňuje část Strahovské knihovny, jež doposud postrádá vědecký katalog. Práce poskytuje základní informace, přičemž je koncipována jako první etapa budoucího vědeckého katalogu. Smyslem studie je stát se východiskem k dalšímu bádání.